

Tapautui omassa piirissämme

Homantsilaiset kävivät 1. 3. -65 viihdyttämässä helsinkiläisiä ja raikkaan ohjelman lomassa kertoivat Runonlaulajan Pirttitaloryhmän pystyttämisestä uljaalle Parpeinvaaralle. Kuvassa rivi somia neitsyksiä. Oikealta: Aune Turunen, Eeva-Liisa Turpeinen, Terttu Hämäläinen, Kaisa Ikonen, Marja-Leena Turpeinen ja opettaja Marja-Terttu Karvinen.

MERKKIPÄIVIÄ

— 80 vuotta täytti 19. 2. metsäteknikko Teodor V o r n a n e n Joensuussa. Hän on syntynyt Korpiselässä, käynyt Soanlahden maamieskoulun ja valmistunut metsäteknikoksi Evon metsäopistossa.

— 80 vuotta täytti 26. 3. -65 Ivan K o u k k u n e n Kiikassa. Hän on kotoisin Suojärveltä.

— 75 vuotta täytti 9. 4. -65 professori, kansanmusiikin kerääjä ja tutkija Armas Otto Aapo V ä i s ä n e n Helsingissä. Hän on syntynyt Savorannalla ja tullut ylioppilaaksi v. 1909. Fil. kand. tutkinnon hän suoritti Helsingin yliopistossa v. 1919 ja väitteli tohtoriksi v. 1939. Kansanmusiikintutkimuksen dosentiksi hänet nimettiin seuraavana vuonna ja Helsingin yliopistoon perustetun musiikkitieteen varsinaisen professorin virkaan v. 1956. Saavutettuaan säädetyn eroamisiän prof. Väisänen siirtyi eläkkeelle v. 1959.

Tultuaan Kalevalaseuran toimistonhoitajaksi v. 1919, sihteeriksi v. 1930 ja puheenjohtajaksi 1942 hänen työnsä liittyy kiinteästi mainitun säätiön vaiheisiin.

Professori Väisänen tieteelliset julkaisut liittyvät läheisesti laajaan kenttätööhön, jota hän on suorittanut sekä kotimaassa että sukukansojen parissa. Hän on tehnyt matkoja Viroon,

Länsi-Inkeriin ja mordvalaisten luo, Vianan Karjalaan, Aunukseen, Vepsään, Petsamoon ja Lappiin.

— 75 vuotta täytti 1. 3. -65 Olga S h e m e n o f f Ranualla. Hän on kotoisin Vianan Kiesingistä.

— 70 vuotta täytti Aleksanteri S a h a r o f f Keiteleellä. Hän on kotoisin Itä-Karjalasta.

— 70 vuotta täytti Aleksi V o r n a n e n Sukevalla. Hän on kotoisin Korpiselältä.

— Elina S i l l a n p ä ä täytti 60 vuotta 28. 12. -64 Boråsissa. Hän on saapunut Ruotsiin Vuokkiniemeltä, mutta on syntynyt Jalasjärvellä. Hän on Kalevan Kansa-kerhon jäsen.

— Olga M i k k o n e n täytti 60 vuotta 12. 5. -65 Boråsissa. Hän on innokkaimpia Kalevan Kansa-kerhon jäseniä. Hän on syntynyt Kuusamossa.

— Maija N i e m i täytti 60 vuotta 25. 9. -64 Boråsissa. Hän on kotoisin Uhtualta. Hän on innokas Kalevan Kansa-kerhon jäsen.

— 60 vuotta täytti 4. 4. -65 Matrona R u u t a l a, o.s. Vahromejev. Hän on syntynyt Aunuksen Vitelessä.

— 60 vuotta täytti 26. 3. -65 Yrjö Sirkeinen Suovanlahdella, Keiteleen rannalla. Hänen sukujuurensa ovat lähtöisin Kalevalan laulumailta Uhtualta. Hän on harrastanut sekä maanviljelijän että kauppiaan ammattia.

— 60 vuotta täytti Maria Bordi, o.s. Pausoi, 15. 3. -65 Rautalamella. Hän on kotoisin Salmista.

— 60 vuotta täytti Daria Brelo, o.s. Möttönen 14. 3. -65 Lempäälässä. Hän on kotoisin Suojärveltä.

— 60 vuotta täyttää Pekka Borisoff 25. 6. -65 Ruotsissa. Hän on kotoisin Repolasta. Karjalan vapaustaistelun epäonnistumisen jälkeen hän siirtyi Suomeen ja jatkosodan jälkeen Ruotsiin. Hän on SKF:n Hoforsin tehtaan varsin arvossapidetty työmies ja Ruotsin ortod. seurakunnan jäsen.

— 50 vuotta täytti musiikinopettaja Vilho Ryymin. Hän on syntynyt Suistamalla ja valmistunut kanttoriksi v. 1938. Ortodoksisen uskonnonopettajan tutkinnon hän suoritti 1943 ja valmistui musiikinopettajaksi Sibelius-akatemian musiikinopettaja-seminaarista v. 1945. Kanttorina hän on toiminut Suistamon seurakunnassa ja II matkapapistopiirissä 1933—44. Raahen sk. piirin lääkintäohjaajana o. t. o. hän toimi vv. 1940—41. Hän osallistui talvi- ja jatkosotaan talous- ja valistusupseerina kenttäsaarialassa ja Itä-Karjalan SE:ssä sekä siirtoväen parissa Pohjanmaalla. Ortodoksisen uskonnonopettajana hän on toiminut eri kouluissa mm. Savonlinnan oppikouluissa 1946—59 sekä Lohjan yhteislyseossa vuodesta 1960 alkaen. Itä-Karjalan kansanopistoon Punkaharjulle hän tuli uskonnon- ja musiikinopettajaksi v. 1945, josta siirtyi Kanneljärven kansanopiston harjoitusaineiden opettajaksi v. 1959 missä toimessa on edelleen.

Oman toimensa ohella on hän toiminut vielä musiikinopettajana Savonlinnan lyseossa 1955—56, Elias Lönnrotin emäntäkoulussa Saimmattissa ja Vihdin kansalaisopistossa 1963—64 ja Lohjan musiikkikoulussa yksinlaulun, teorian ja musiikin historian opettajana vuodesta 1963 lähtien. Paitsi musiikinopettajana, tunnetaan hänet erikoisesti laulajana ja kuoronjohtajana. Hän johtaa nykyään Lohjan Miehet-nimistä mieskuoroa. Musiikinopettaja Ryymin on hoitanut erilaisia luottamustehtäviä toimipaikkakunnillaan. Erikoisharrastuksena hänellä on ollut karjalaisten kansanlaulujen kokoaminen ja sovitus. Hän on esittänyt niitä radiossa ja laulanut levyille. Hänen kirjallisesta toiminnastaan mainittakoon kansanlaulukokeumat »Seesjärven Laulu» sekä »Raja- ja Itä-Karjalaisia kansanlauluja yksinlaululle ja kanteleen säestyksellä».

— 50 vuotta täytti 1. 3. -65 Judokia Miro-la, o.s. Norppa, Nuolikoskella. Hän on kotoisin Suojärveltä.

— 50 vuotta täyttää Maria Väisänen, o.s. Gromoff, Luvelahdella. Hän on kotoisin Paatenneestä.

Tuonilmaisiiin ovat siirtyneet:

Nikolai Valasmo.

— Topografi Nikolai Valasmo siirtyi tuonilmaisiiin 5. 3. -65. Hän oli syntynyt Aunuksen Karjalassa, Lintujärvellä (Lindärvi) 23. 10. 1891. Hän suoritti asevelvollisuutensa tsaarin armeijassa, sai topografin koulutuksen ja otti osaa I. maailmansotaan. Hän oli syvälinen karjalainen patriootti. Sukunimekseen hän valitsi Valasmon koskikauniin Suununjoen kosken mukaan. Varsinaisen elämäntyönsä hän suoritti itsenäisen Suomen topografien riveissä. Hän uhrasi paljon aikaa ja vaivaa valvoessaan Helsinkiin muuttaneiden suomenkielisten ortodoksien etuja ja oikeuksia. Vuodesta 1957 alkaen aina kuolemaansa saakka hän toimi Pyhän Kolminaisuuden kirkon isännöitsijänä. Lehtemme on julkaissut hänen merkittävän elämäkertansa n:ssa 8—9/1951.

Helsingissä on kuollut jääkärimajuri, ent. toimitusjohtaja Arne Salmi 71-vuotiaana. — Hän oli syntynyt Köyliössä. Käytyään viisi luokkaa Sortavalan lyseota hän antautui puutavaralalle. — Tammikuussa 1916 hän liittyi Saksassa Jääkäripataljoonaan ja talvella 1916—17 kommennettuna Suomessa. Armeijasta maj. Salminen erosi vuonna 1918 ja toimi jonkin aikaa Helsingin suojeluskunnassa. Hän otti osaa myös Viron vapaussotaan ja Aunuksen vapauttamisyrytykseen vuonna 1919.

Heikki Setkänen.

Varatuomari Heikki Setkänen kuoli 12. 2. -65. Hän oli syntynyt Salmassa 23. 10. 1903, tullut ylioppilaaksi 1924, suorittanut ylemmän oikeustutkinnon 1930 ja saanut varatuomarin arvon 1933.

Eino Hyyrynen.

Taiteilija Eino Hyyrynen, maamme tunnetuimpia ja pidetyimpiä lausujia, kuoli 9. 3. -65 Helsingissä 62 vuoden ikäisenä.

Eino Hyyrynen oli syntynyt Viipurissa 22. 6. 1902. Koulunkäyntinsä päätettyään hän tuli valtionrautateiden palvelukseen 1919. Toimitetaan laitoksen eri tehtävissä hän siirtyi v. 1957 rautatiehallituksen sosiaalijaoston henkisten harrastusten ohjaajaksi.

Eino Hyyrynen oli suomalaisen huumorin tulkitsijana koko kansan tuttu. Hän oli väsymättömällä vaivannäöllä kehittänyt itselleen oman, persoonallisen esitystyylin, jonka perusviihdyksensä oli avoin, mukaansa vievä spontaanisuus, estottoman eläytymisen tuntu.

Viime lokakuussa Eino Hyyrynen vietti 35-vuotistaiteilijajuhlaansa. Konservatorion sali oli täpö täynnä.

Keitelelen kunnan Äyräpään kylässä laskettiin viimeiseen lepoon 7. 2. 1965 suutari Jegor Kuismanpka Kuismiin. Hän oli syntynyt Tulemajärvellä 6. 5. 1880 maanviljelijän poikana. Nuorusvuosista lähtien hänen verensä veti kauan piiriin. Niinpä hän maanviljelyksen ohella harjoitti suutarin liikettä valmistaen jalkineita myyntiin viiden palkollisen avulla. Markkinoilla tunnettiin hänet jalkine- ja hevoskauppiaana. Hevoset olivat tärkeitä, sillä talvisin hän kulki hevosilla myyntimatkoilla aina Pietariin saakka. Vuonna 1905 Jer avioitui tulemajärväläisen maanviljelijän tyttären Akilina Ivanan tr. Romanoffin kanssa, joka oli syntynyt 1. 5. 1885.

Onnellisten aviovuosien jälkeen tulivat koetelemusten vuodet. Ensimmäisen maailmansodan aikana Jegor joutui taistelemaan Balkanilla, Puolassa ja Baltiassa. Palattuaan kotiin hän huomasi olosuhteitten olevan sellaisten, että paras oli siirtyä Suomeen, jonne hän saapui syksyllä 1919 Pitkäänrantaan. Perhe vangittiin ja vietiin Syvärin luostariin 1920 tammikuussa. Kesällä äiti kolmen lapsen kera karkasi vankeudesta ja palasi kotiseudulleen metsiä ja soita pitkin. Vankeudessa nuorin lapsista oli kuollu nälkään. Kun perhe kesäkuussa oli saapunut kotikonnulleen, niin sitä uhkasi uudestaan vankeus, mutta nyt Jegor ennätti ennen vangitsijoita hakea heinäkuussa perheen turvaan Pitkäänrantaan, jossa he asuivat talvisotaan saakka.

Kauppamies ei pysynyt toimeettomana uudellakaan asuinsijallaan. Aluksi harjoitettuaan pari vuotta hevostamiehen liikettä Jegor perusti paikkakunnalle ensimmäisen jalkineliikkeen ja suutarinverstaan, jossa työskenteli viisi vierasta työntekijää ja kolme omaa väkeä. Vuonna 1939 Jegor osti maatilan ja myllynpaikan aikoen perustaa myllyn, mutta sodan myrskytuulet kuljettivat hänet Liperin kautta Keiteleelle Karjalaan jäivät vastavalmistunut koti ja maatali myllynpaikkoineen. Keiteleellä odotteli Jegor vaimoineen pääsyä Pitkäänrantaan, mutta vuosi 1944 sulki mahdollisuudet. Niinpä oli ostettava pysyvä asuinsija Keitelelen kunnasta Äyräpään kylästä.

Keiteleellä Jegorin kädet vielä synnyttivät eräitä jalkinepareja, mutta se työ sai väistyä syrjään uusien harrastusten tieltä. Niinpä hän paneutui veneiden tekoon ja puutyön neron jakamiseen halukkaille. Viimeisen veneen hän valmisti 1963, mutta 1964 aloitettu vene jäi keskeneräiseksi, sillä lokakuussa tuli sairaus, mikä vei vuoteen omaksi ja heikensi voimat, kunnes 23. 2. 1965 sammui elämän lanka Jegor Kuismanpka Kuismiin oli entisajan tervaskantoja, joka jaksoi kestää monet iskut ja nousta uudestaan. Kaikissa vaiheissa hänen sanontanaan oli: »Kiitos Jumalalle, kun näinkin hyvä on olla.»

— Filip Patrikainen kuoli 13. 3. 65 Liedossa. Hän oli syntynyt 16. 7. 1890 Suistamalla.

ROUVA OLGA JUKOLA, o.s. Juppi, kuoli 19. 2. 1965 Tampereella. Hän oli syntynyt 14. 7. 1899 Suojärvellä. Hänet siunattiin ja haudattiin hiljaisuudessa 1. 3. 1965 Kuopion hautausmaalle sukhautaan. V. 1927 hän solmi avioliiton kauppias Paavo Jukolan kanssa ja toimi v. 1928—39 liikeapulaisena puolisonsa johtamassa kauppaalikeessä Suojärvellä ja Kuolismaassa. Vuodesta 1940 aina kuolemaansa asti hän kuului Velj. Jukola Oy:n johtokuntaan sen varapuheenjohtajana ja apulaisliikkeenhoitajana. Hän oli jatkuvasti mukana Tiistaiseura-toiminnassa ja toimi Aamun Koiton asiamiehenä. Hän oli lotta ja martha ja erikoisesti vakaa ortodoksi ja kotiseutumielen ja -kielen ystävä. — »Pa-Ju».

ROUVA OLGA JUKOLAN MUISTOLLE

Olit vakaa vaeltaja ja vankkumaton elämänystäväni.

Olit surujeni ja murheitteni paras lohduttaja. Olit uskollinen silloinkin, kun vaara oli edessä. Olit turva ja tuki, kun vihan vimmat leiskuivat päällämme.

Se oli aikaa, mi sitoi yhteen mielen ja kielen. Se loi elinaikaiset ystävyssiteet rakkauteen ja toi eteemme onnellisen elomme tien. Totuus on voittanut kaikki vääryydet.

Nyt olet poissa —

Näin Luojamme parhaaksi katsonut on. — täyttären toiveesi —

Päätynyt on vaeltajan tie.

KAUNIIT OLIVAT ELOMME PÄIVÄT
KAUNIIT MUISTOT JÄLJELLE JÄIVÄT.
SAATA, HERRA, LEPOON NUKKUNEEN
PALVELIJASI SIELU.
VIIMEINEN TERVEHDYS OLGALLE
SYVÄSTI KAIVATEN
PAULI

11. 3. 1965 nukkui kuolonuneen Juuan sairaalassa maanviljelijä Iivo S h e m e i k k a 65 vuoden ikäisenä.

Hän oli syntyisin suojärveläisiä ja siirtyi Karjalan menetyksen jälkeen maanviljelijäksi Juukaan. Täällä hän toimi useissa luottamustehtävissä, kunnallisen, seurakunnallisen, osuustoiminnallisen ja eri yhdistystoimintojen alalla.

Hänet valittiin useita kertoja Juuan kunnanvaltuustoon. Hän toimi mm. kunnan tie- ja asutuslautakunnan puheenjohtajana pitkät ajat, kuului aikaisemmin maankäyttötoimikuntaan ja vaalilautakuntiin.

Juuan Karjalaisseuran puheenjohtajana hän toimi sairastumiseensa saakka. Nurmeksen ort. seurakunnan työhön hän otti osaa kirkkovaltuuston jäsenenä ja Juuan rukoushuoneen isännöitsijänä.

Maaliskuun 14. päivänä 1965 päättyi Otto Louhikosken (ent. Ohvo Afanasjeff) monivaiheinen elämä Rovaniemen mlk:n Meltauksen kylässä. Hän oli syntynyt Uhtualla 24. 7. 1889. Ensi kerran hän tuli Suomeen 11-vuotiaana uittotöihin, myöhemmin kiertokauppiaksi. Maailmansotaan hän joutui Venäjän rintamille Galitsiaan ja Romaniaan. Karattuaan toista vuotta kestäneestä sotavankeudesta Unkarista hän ehti parhaiksi osallistumaan Vienen Karjalan vapauspyrkimyksiin taistellen aktiivisesti sekä aseellisella että poliittisella rintamalla. Hän toimi mm. Karjalan väliaikaisen toimikunnan jäsenenä ja asianhoitajana Helsingissä. — Karjalan luovutuksen jälkeen hän on harjoittanut kauppaa ja maanviljelystä Ylitorniolla ja Meltauksessa.

Otto Louhikoski tunnettiin hartaana kristittyinä. Kaikissa vaiheissa hän pysyi myös Karjalalle uskollisena ja viimeiseen saakka häntä elähdytti toivo päästä vielä kerran näkemään synnyinseutu. Maarianpäivänä hänet kätkettiin haudan lepoon satalukuisen sukulais- ja ystäväjoukon saattamana.

— Samana päivänä, 22. 3. 65, kuolivat serkkukset Valtteri M i r o l a ja Vilho S a l o m ä k i evakkotaipaleellaan Valtimossa. He olivat syntyneet samana vuonna 1898 Suojärven Kaitjärvellä.

— Maamme osuus maapallon metsäpinta-alasta on 0,5 %, mutta puusadosta peräti 2,5 % ja maailman teollisuuden raakapuusuudesta 3,5 %.

— Maamme valmistaa 3 % maailman koko sahatavara-, vaneri- ja lastulevytuotannosta, 5 % kuitulevy- ja peräti 7 % puumassa- ja sanomalehtipaperituotannosta. (Prof. Th. Wegelius)

— Viime vuonna maksoi 24.000 voittonnin vienti valtiolle 112,7 mmk, 21.300 juustotonnin vienti 44,9 mmk, 17.300 maitojauhetonnin vienti 34,1 mmk ja 2.000 lihatonnin vienti 3,4 mmk, todetaan THL:n viimeisessä taloustiedotuksessa. — Koko maatalouden vienti maksoi erilaisen tukipalkkioiden muodossa valtiolle viime vuonna 212 mmk. Sen arvo kotimaan myyntihinnoilla olisi ollut 367 mmk, mutta ulkomailta saatiin mainituista tuotteista vain 155 mmk, sanottiin tiedotuksessa edelleen.

— Naisen pulma nykyään on se, että pitäisi näyttää tytöltä, pukeutua kuin poika, ajatella kuin mies ja tehdä työtä kuin hevonen.